

FCI – Standard nr 350 / 13. 07. 2005 / GB

IDA – KARPAADI LAMBAKOER

(Ciobănesc Românesc Carpatin)

TÖLGE : Jennifer Mulholland ja Raymond Triquet (inglise keelde).

PÄRITOLU: Rumeenia.

KEHTIVA ORIGINALSTANDARDI AVALDAMISE

AEG:

06. 07. 2005

KASUTUS: Rumeenia lambakasvatajate poolt Karpaadi mäestikus karjatamisel kasutatav lambakoer, keda on juba sajandeid kasutatud karja ajamisel ja kes on samal ajal ka oma olemuselt suurepärase valvekoer.

FCI KLASSIFIKATSIOON:

Rühm 1

Lamba- ja karjakoerad (välja arvatud šveitsi alpi karjakoerad).

Alarühm 1

Lambakoerad

Töökatsseteta.

LÜHIKENE AJALOOLINE ÜLEVAADE :

Ida-karpaadi lambakoer on aretatud Rumeenia Ida-Karpaadi ja Doonau alamjooksu piirkonnas esinenud kohalikest tõugudest. Sajandite jooksul oli aretuse ja selektsiooni esmaseks kriteeriumiks kasutusotstarve ja seepärast on selles koeras säilinud iseloomulikud omadused tänase päevani.

Esimene standard koostati tõule Rahvusliku Zootehnika Instituudi poolt aastal 1934. Seda standardi on modifitseeritud ja kaasajastatud Rumeenia Künoloogia Assotsiatsiooni (Romanian Cynological Association – R.C.A.) poolt aastatel 1982, 1999 ja 2001. R.C.A. tehniline komitee kohandas standardi 30.03.2002 vastavaks F.C.I. poolt etteantud mudelile.

ÜLDMULJE :

Suhteliselt suurekasvuline koer, väle, mitte raskepärane, üldmulje koera olemusest peab jääma jõuline. Kere on ristkülikukujuline, laudjas on lai ja veidi laskuv, rindkere on mahukas ja sügav, õlad on pikad ja veidi kaldus. Sooline dimorfism on selgelt märgatav, isased peavad olema emastest kõrgemad ja tugevamad.

OLULISED PROPORSIOONID :

- Koljuosa pikkus on veidi pikem kui pool pea kogupikusest.
- Kerepikkus on alati suurem turjakõrgusest. Emastel võib olla mõnevõrra pikenenud nimmeosa.
- Rinnakorvi sügavus vastab enam või vähem poolele turjakõrgusest.

KÄITUMINE / ISELOOM :

Loomupäraselt kaitset pakkuv ja julge, tema iseloomulikumaks tunnusjooneks on tingimusteta kiindumus oma karja ja isanda suhtes. Ta on väarikas, rahulik ja tasakaalukas koer.

PEA :

Lupoidset tüüpi (sarnane hundile).

PEAPIIRKOND :

Ida-karpaadi lambakoer on mesotsefaalset (keskpealist) tüüpi koer, tugeva, kuid mitte liiga raskepärase peaga. Otsaesine on lai ja kergelt kuppeljas; kõrvade vahelt laiem ja laubalõike suunas ühtlaselt ahenev. Laubavagu on suhteliselt pikk ja piisavalt hästi arenenud.

Üleminek laubalt koonule : Mõõdukas, mitte liiga rõhutatud ega ka liiga vähearenenud.

NÄOPIIRKOND :

Ninapeegel : Suur, lai ja alati must.

Koon : Tugev, läbilõikelt ovaalse kujuga, kergelt tõmbi koonuse kujuline. Koonuosa pikkus on enam-vähem sama suur koljuosa pikkusega.

Mokad : Tihked, hästi pigmenteerunud, tihedalt liibuvad ja hästi sulgunud suunurkadega.

Lõuad / Hambad : Tugevad, ühtlased ja sirged lõualuud. Jõuline hammastik; kääritaoline hambumus, kusjuures lõikehambad asetsevad kergelt kumerdunud kaarjoonel.

Põsed : Kuivad, tugevate, kuid mitte väljaulatuvate mälumislihastega. Nahk on tihedalt liibunud.

Silmad : Mandlikujulised, veidi viltused, mitte liiga suured, et koljusse hästiistuvalt mahtuda, tumepruuni värvi. Mitte mingil juhul väljapungituvad ega ka sügaval silmakoopas asetsevad. Silmalauude servad peavad olema mustad ja tihedalt silmadele liibunud.

Kõrvad : Mitte liiga suured, kolmnurgakujulised, asetsevad veidi kõrgemal silmade tasandist, kergelt ümardunud tippudega, tihedalt põskedele liibuvad.

KAEL :

Lihaseline, hästi tugev, keskmise pikkusega ning asetseb ligikaudu 50° nurga all horisontaaltasandi suhtes.

KERE :

Jõuline, hästi arenenud, kergelt ristkülikukujuline.

Ülajoon : Sirge ja kindel.

Turi : Vaid üsna kergelt esiletulev.

Selg : Mõõduka pikkusega, sirge, tasane ja lihaseline.

Nimme (lanne) : Jõuline, lihaseline, kuid mitte liiga lai, mõõduka pikkusega, mitte liiga pikk (ülajoon peab jääma kindlaks) ega liiga lühike.

Laudjas : Lai ja lihaseline, mõõduka pikkusega, kergelt laskuv, kuid mingil juhul mitte järsk.

Rindkere : Hästi arenenud, sügav, kuni küünarnukkideni ulatuv, suhteliselt lai. Hästi kaardunud ja tugevate roietega, mingil juhul mitte tünnikujuline.

Alajoon : Mõõdukalt tõusev, kõht on ülestõmmatud, kuid mitte nõõrdunud ega rippuv.

SABA :

Suhteliselt kõrge asetusega, kohev, kaetud rikkaliku karvaga. Võib olla tipust veidi kaarduv, sirge või kergelt saablikujuline, ulatub kandadeni. Kui koer on ärritatud või liikumisel, kaardub saba tõustes isegi ülespoole seljajoont, kuid mitte mingil juhul seljale toetudes või keerdudes.

JÄSEMED:**ESIJÄSEMED :**

Tugevaluulised.

Üldmulje : Nii eestpoolt kui küljelt vaadates püstised ja maapinnaga risti asetsevad.

Õlad : Tugevad, mõõdukalt kaldus asetusega.

Küünarnukid : Tihedalt kerele liubuvad, mitte sisse- ega väljapoole pööratud.

Küünarvarred : Sirged, hästi arenenud, läbilõikelt ovaalsed.

Kämlad : Lühikesed, veidi kaldus.

Esikäpad : Ovaalsed, massiivsed, kompaktsed.

TAGAJÄSEMED :

Püstised. Lihaselised, tugevate luudega ja hästi nurgitunud.

Reied : Laiad, hästi lihaselised.

Sääred : Tugevad, lihaselised, mõõduka pikkusega.

Kannad : Ühtlased, kindlad, mitte liiga kõrged (kannaliigese nurga kohalt määrates) ega liiga madalal asetsevad.

Pöiad : Ühtlased, püstised.

Käpad : Ovaalsed, hästi arenenud ja kompaktsed, veidi väiksemad esikäppadest. Varbad on kaardunud ja tihedalt kokku surutud. Lisavarbad, kui neid esineb, tuleb eemaldada, välja arvatud maades, kus see on seadusega keelatud. Käpapadjandid on elastsed ja vastupidavad.

LIIKUMINE :

Vaba, pika ja ulatusliku liikumisega. Jõuline ja vastupidav traav. Liikumisel püsivad jalad paralleelsed.

NAHK :

Tuhkhalli pigmentatsiooniga. Ninapeegel, silmalaugude servad ja mokaservad peavad olema mustad. Küüned peavad olema eelistatult tuhkhallid või mustad.

KARVKATE :**KARV :**

Karv on karm, tihe ja sirge. Alusvill on tihe ja pehme. Kui välja arvata pea ning jalgade esipooled, kus karv on lühike ja sile, on karv kogu kehal suhteliselt pikk. Kuklas, jalgade tagaosas ning sabas on karv pikem – rikkalik karv neis kohtades on tõule tüüpiliseks tunnuseks.

VÄRVUS :

Kahvatu liivakarva kaetud erinevat tooni musta looritusega (hunt-hall), enamasti heledam külgedelt ja tumedam kere

ülaosas. Musta looritusega liivakarva (hunt-hall) koos valgete värvimärgistega on eelistatud, kuid mitte domineeriv.

SUURUS JA KEHAKAAL :

Turjakõrgus :

Isased : ideaalne 65 – 73 cm turjalt.

Emased : ideaalne 59 – 67 cm turjalt.

Igal juhul on suurusest olulisem üldine mulje.

Kehakaal :

Kooskõlas suurusega, jätab mulje jõulisest, kuid mitte liiga raskepärasest koerast.

VEAD :

Kõiki kõrvalekaldeid eelnimetatud punktides tuleb lugeda veaks, mille aste sõltub otseselt kõrvalekalde ulatusest.

RASKED VEAD :

- Igasugune kõrvalekalle eespool nimetatust, mis võib kahjustada koera kasutuskõlblikkust.
- Jõuetu või liiga raskepärane kehaehitus.
- Liiga heledat värvi silmad.
- Väga lõdvad ja rippuvad silmalaugude servad, väljapungituvad silmamunad, liiga lihajad mokad ja rippuvad suunurgad.
- Olulised pigmentatsioonivead.
- Silmatorkavalt venitatud kere (rohkem kui 10%) ja ruudukujuline kehaehitus.

DISKVALIFITSEERIVAD VEAD :

- Agressiivsed, ülemäära kartlikud või liiga loiud koerad.
- Selgelt ebatüüpiline, molossi tüüpi üldmuljega isend.

- P3 või mõne teise hamba puudumine, kihva puudumine, P4 puudumine, molaari puudumine või kokku kolme mistahes hamba (välja arvatud PM1) puudumine.
- Ülehambumine, alahambumine või otsehambumine.
- Väga kerge luustik.
- Ebapiisavalt arenenud rindkere.
- Alusvilla puudumine, peas ja jalgade esipooltel lühikesest erinev karvkate, krussis või puhmas karvkate, lühikarvalisus, pikk karv, pehme karv, siidine karv, seljal moodustunud pikisuunaline karvalahk.
- Märgatav pigmendipuudus silmalaugudel, ninapeeglil, nahal ja mokaservades; klaasistunud pilk.
- Värvused : pruun, vöödiline, kollane, või laiguline nimetatud värvidega.
- Isased väiksemad kui 62 cm, emased väiksemad kui 58 cm.

Diskvalifitseerida tuleb ilmsete füüsiliste arenguhäiretega või käitumishälvetega koerad.

Märkus : Isastel peab olema kaks nähtavalt normaalselt arenenud ja täielikult munandikotti laskunud munandit.

Maret Kärsti tõlge

inglisekeelsest originaalist, juuli 2005.

heaks kiidetud EKL juhatuses 10.novembril 2005 protokoll nr 11